

Окупана фасада Музеја савремене уметности у Београду: у збирци више од 8000 дела Фото Аиђелко Васиљевић

Музеј савремене уметности, зграда на београдском Ушћу, биће отворен у петак 20. октобра од 10 часова, непрекидно 24 сата наредних седам дана. Отварање ће протекти без икакве званичне церемоније и говора. Врата музеја једноставно ће се отворити за посетиоце који десет година колико је трајала реконструкција музеја нису ушли у зграду на Ушћу.

Завршни радови су при крају.

Око музеја буче машине – багери, ваљци, камиони. Сређује се терен за парк од 22 скулптуре колико их је до сада и било, уређује се парк Ушће. Само је скулптура „Ашови“ Живка Грозданића засад повучена јер су бандере које су саставни део овог рада иструлиле, па су повучене на санацију. Скулптуре су ограђене, терен мало раскопан, али приступна стаза је готова. Троје кустоса Музеја савремене уметности у Београду (МСУБ) Мишела Блануша, Дејан Сретеновић и Зоран Ерић већ више од десет дана проводе време у музеју од јутра до мрака и намештају нову поставку, изложбу под називом „Секвенце“ сачињену од дела која се налазе у збирци МСУБ, а чији је аутор историчар уметности др Дејан Сретеновић.

Није нам дозвољено да уђемо у зграду. Можемо да је снимамо само споља. Фасада је окупана, зграда блиста.

„Многи мисле да је поставка само просто качење слика и намештање објеката и скулптура. Поставка подразумева један координисан систем и добру организацију техничке, конзерваторске службе, припрему дела, сагледавање просторних целина, усклађивање осветљења“, објашњава Мишела Блануша.

Грађани отварају музеј

Изложба „Секвенце“ којом ће 20. октобра бити отворена реновирана зграда Музеја савремене уметности у Београду, сачињена је од дела која се налазе у збирци МСУБ. Представља прилог револуризацији југословенског културног наслеђа и савремену српску уметност ситуира у континуитету са уметношћу социјалистичке Југославије, каже Дејан Сретеновић аутор поставке

У ЖИЖИ

Марија Ђорђевић

Када су ушли у реконструисану зграду затекли су, кажу, фантастичан, мотивишући простор.

– Процес реконструкције од самог почетка требало је да прати и пројекат рада на ентеријеру. Тај пројекат, међутим, није детаљно разрађен. Када је после више година паузе настављена реконструкција, пројекат ентеријера изradio је и реализовао архитекта Дејан Тодоровић уз надзор колега из Завода за заштиту споменика културе града Београда. Концепција пројекта ентеријера уклопљена је у контекст архитектуре зграде Музеја чији су творци Иван Антић и Ивана Распоповић, пратећи њен особени израз, али и уводећи неке нове музеолошке стандарде примерене данашњем тренутку. То се посебно односи на нови систем осветљења и на детаље ентеријера који су у функцији едукативних делатности Музеја. Једна од новина у односу на некадашњи изглед ентеријера је кружни сегмент са лизајираним столицама за Дејчи клуб у приземљу и проширени део библиотеке за истраживаче. Још један битан пројекат у ентеријеру јесте рад на новом изложбеном мобилијару (монтажни зидови, постаменти, витрине, али и простори за релаксацију публике) на коме је радио тим архитеката на челу са Миленом Кордић, каже др Зоран Ерић.

Последња изложба која је одржана у Музеју савремене уметности пре него што је зграда затворена због реконструкције била је изложба британске савремене уметности *Брејкин сайд* (2007), а изложба која је означила радикални раскид са класичним наративима у нашој музеологији била је стална поставка чији је аутор био др Јерко Денегри. Звала се *Југословенски уметнички простор 1900–1991* и организована је

2002. године. И док је концепт сталне поставке при оснивању Музеја савремене уметности 1965. уважавао начела Музеја модерне уметности у Њујорку, поштујући хронолошки историјско уметнички след изложених дела и стилова уметности, Денегријева изложба била је конципирана по принципу тематских целина. Такође, Денегријева изложба је после ратова деведесетих година прошлог века у Југославији, постављена почетком 21. века као изложба југословенског уметничког простора.

Шта је од претходника уважио Дејан Сретеновић садашњи аутор изложбе под називом *Секвенце* која ће трајати више од пола године?

– Крећу сам од чињенице да више нема свеобухватних наратива историје уметности и да је историја уметности одавно постала полицентрична и полифона. Тако је и ово једна могућа верзија историје југословенске уметности 20. века, која укључује и савремену уметност у Србији. Она, уз поштовање многобројних неспорних вредности, доноси реманирање, корекцију и превредновање историје југословенске уметности, стављајући нагласак на авангарде, неоавангарде, нову уметничку праксу и савремену политичку уметност. Изложба је структурирана као низ од 18 секвенци које функционишу као мини-изложбе у оквиру којих су приказани уметнички покрети, тенденције и групе. Намерно издвајамо термин стална поставка јер га сматрамо застарелим с обзиром на конотације које производи. Изложба *Секвенце* не бави се усталиченим уметника и њихових радова већ отварањем нових планова читања и креацијом нових мрежа значења, каже Сретеновић и додаје:

Наставак на другој страни

Наставак са прве стране

– Оно што желим да нагласим је да изложба представља прилог револуризацији југословенског културног наслеђа и да савремену српску уметност ситуира у континуитету са уметношћу социјалистичке Југославије, објашњава Дејан Сретеновић.

Збирка Музеја савремене уметности броји више од 8.000 дела, а на изложби којом ће бити отворен Музеј савремене уметности наћи ће се око три стотине.

Без обзира на нове акценте, у поставци су свакако неупитна дела историје уметности сликара попут Надежде Петровић, Саве Шумановића, Петра Лубарде, Габријела Ступице, Јулија Книфера, Олге Јеврић, Раше Толосијевића, Марине Абрамовић...

Међу најмлађим уметницима у поставци су заступљени Владимир Миладиновић, Миллица Ружичић, Даринка Поп Митић.

„Изложба је намењена најширој публици, настојали смо да помиримо историјско уметничку епистемологију и музеолошку дидактику“, каже Дејан Сретеновић.

Политика откупа уметничких дела за збирку Музеја савремене уметности у Београду је од 2001. године окренута ка регионалној сцени. „У последњој секвенци изложбе која представља савремену уметност први пут излажемо и дела иностраних уметника, што је нови приступ и почетак стварања збирке будућег музеја 21. века као анекса постојећег Музеја савремене уметности“, каже Ерић.

Од 2015. године уз подршку тадашњег министра културе Ивана Тасовца кренула је амбициозна политика откупа. Добијено је те године десет милиона динара и откупљени су многи значајни радови за планирану изложбу из збирки. Дobar пример је рад Димитрија Башичевића Мангелоса, уметника који својим делом није био заступљен у колекцији музеја. Занимљив је

и податак да је иконичка слика Богољуба Јовановића К-55 после четрдесет година колико је била у Музеју, коначно откупљена од аутора који је све то време живео у Њујорку и није ни желео ни тражио да му се дело врати до пре пар година када се појавио у Београду. Међу откупљенима последњих година је и неколико кључних дела Владана Радовановића из педесетих година двадесетог века.

Због реконструкције која се ових десет година салпигала на разним проблемима – новац, тендери, промене министара, директора, кривичне пријаве – настао је велики застој, рупа у времену. Прекинут је континуитет који би сада требало наставити и надокнадити изгубљено време, вратити публику у музеј, пре свега нове генерације које су у међувремену стасале, појачати значај музеја на регионалној и европској музејској сцени.

Музеј савремене уметности свих ових година од како је затворена зграда на Ушћу „дисао“ је кроз галерије које су у његовом саставу – Легат

Кратка историја музеја

Музеј савремене уметности у Београду отворен је 20. октобра 1965. Основан је на идеју Миодрага Б. Протића, првог директора ове институције.

Делатност музеја заправо почиње 1958. године, када је донета одлука о оснивању Модерне галерије са задатком да прати развој југословенске савремене уметности. Зграда на Ушћу сазиђана је 1960. године за потребе Модерне галерије,

Дејан Сретеновић, Мишела Блануша и Зоран Ерић, кустоси МСУБ Фото А. Васиљевић

Надежда Петровић, Погреб у Сишеву, 1905. Из збирке МСУБ

КУЛТУРА УМЕТНОСТ НАУКА

Издаје: Политика новине и магазини д.о.о. Директор: Мира Глишић-Симић.
В. г. Главни и одговорни уредник: Жарко Ракић. Уредник Догађаја: Марија Борђевић.
Графички дизајн: Илија Милошевић. Телефон: 330-1746. Факс: 3373-393.
Електронско издање: www.politika.rs

Чолаковић и Салон музеја, где се организују изложбе и програми.

На отварање је позван највиши државни врх, као и колеге из европских галерија и музеја, Америке и Русије. Неће бити спектакуларног свечарења. Не слави се радна победа него се поставља одавно прекинута нит.

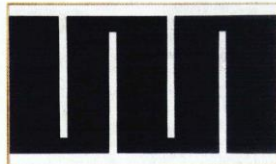
рије, према прихваћеном пројекту архитеката Ивана Антића и Иванке Распоповић, којима је касније, на дан отварања, уручена Октобарска награда града Београда. Савет Модерне галерије усваја нови назив – Музеј савремене уметности.

„За оснивање Музеја били су одлучујући подршка уметника и интелектуалаца међуратног доба

и спољнополитички положај Југославије после Резолуције Информбироа“, говорио је Протић.

Увек је истицао да је културни систем тај који мора да омогући добро функционисање свих музеја. Још крајем деведесетих година прошлог века говорио је да би требало основати музеј садашње уметности.

Забележено је да је на отварању зграде на београдском Ушћу Протићу пришао Иво Андрић и забринуту му рекао да не би желео да буде у његовој кожи. На питање зашто, писац му је рекао да је народ такав да када постоји нешто величанствено, то је онда велика провокација да се доведе на неку другу раван. Протић је имао сасвим јасну визију како би будући музеј требало да функционише. У Београд је пренео искуства стечена током студијског боравка у Њујорку где је упознао оснивача Музеја модерне уметности Алфреда Бара, који је чак рекао да је београдско здање боље од њујоршког јер има пет нивоа.

Јулије Книфер, Композиција 1, 1960–1962.

Душан Оташевић, Друже Тито, лубичице бела, тебе воли омладина цела, 1969. Из збирке МСУБ

Од америчких колега, како је касније говорио, добио је савет да би најбоља дела једне епохе требало средити у поетичке стилске низове, а низове у хронолошке токове, да би поставка открила развој уметности 20. века, уместо да их самовољним избором и ређањем разара, прескаче и заклања.

М. Ђ.